

Tæt på DIN økonomi

Multifunktionel jordfordeling kan give bedre arronderet jord

Jordfordeling: En undersøgelse har vist, at lodsejere motiveres til jordfordeling af hensyn til både landbrugsdrift, natur og klima.

Af Michael Højholdt og Kirsten Marie Risbjerg, Seges.

For at få et indblik i, hvilke motivationsfaktorer og barrierer der er for multifunktionel jordfordeling for den enkelte lodsejer, har Seges i 2021 gennemført en spørgeskemaundersøgelse samt interviews med udvalgte lodsejere. Interviewene er udført i områder af landet, hvor der i forvejen er projekter om multifunktionel jordfordeling.

Tilbagemeldingerne fra både spørgeskemaer og interviews viser, at lodsejere generelt er positive overfor jordfordeling. Motivationen for at indgå i en jordfordeling fordeler sig i to hovedgrupper: Bedre landbrugsdrift og bedre natur.

Motivationen for at deltage i jordfordelingen samler sig om interesse for at bidrage til bedre og mere sammenhængende natur samtidig med opfyldelsen af personlige mål af økonomisk eller landskabsæstetisk karakter. Økonomiske mål kan for eksempel nås ved at frasælge jord, som lodsejeren alligevel ikke bruger, eller at bytte til mere dyrkningssikker jord.

Barrierer ved jordfordeling

I undersøgelsen er der spurgt til, hvilke udfordringer folk ser i forhold til multifunktionel jordfordeling. Her nævnes usikkerhed om hele projektet og en bekym-

ring for, hvad projektet kan medføre af sideeffekter.

Lodsejerne er usikre på, om de får dækket deres omkostninger og værditab, og mange stiller spørgsmål ved, hvordan det skal gå, når lodsejere med forskellige interesser skal blive enige.

Økonomiske konsekvenser

Seges har arbejdet med økonomiske konsekvenser af jordfordeling og af at udtage jord af dyrkning.

I mange jordfordelingsprojekter opnås mulighed for jordbytte, og så er resultatet for produktionslandbrugene typisk en bedre arrondering og bedre driftsøkonomi. I nogle tilfælde kan der opnås tilskud til udtagning af kulstofrige lavbundsarealer af dyrkning under for eksempel klima- lavbundsordningen. Når der udtages jord af dyrkning,

giver det et driftstab, som medfører værditab på jorden. Det er dette værditab, der kan opnås tilskud til.

For naturarealer og permanent græs er driftstab ofte lille. Værditabet på jorden er også begrænset, og her dækker tilskuddet typisk det forventede værditab for jorden.

For højt ydende omdriftsjorde er driftstabet større, og her er de opnåelige tilskud ikke altid nok til at kompensere for det forventede værditab på jorden. Forhold på den enkelte bedrift, som ringe dyrkningssikkerhed eller behov for pumpning, kan gøre udtagning mere attraktivt, mens forhold som harmoniareal, staldnær græsning, mulighed for højtstående diafgrøder med videre omvendt kan påvirke økonomien ved udtagning negativt.

Der kan være mange forskellige fordele ved at indgå i en multifunktionel jordfordeling, men det er vigtigt at få rådgivning for at få et klart billede af de økonomiske muligheder og konsekvenser.

SEGES, Erhvervsøkonomi laver også:

- Økonomiske beregninger og vurderinger
- Regnskabsanalyser og benchmarking
- Afgrodekalkuler

Top fem motivation

- Bedre arronderet jord.
- Større og mere regulære marker.
- Være med til at klimasikre via vådområder og enge.
- Sikre mere vild natur.
- Medvirke til en hensigtsmæssig landskabsplanlægning ved at placere natur, klimasikring og vådområder på de mest fornuftige lokaliteter.

Jordfordeling kan bidrage til at opnå en bedre arrondering og en mere rationel drift. Derudover kan der på visse arealer opnås fordele i forhold til at skabe bedre natur. Foto: L&F.